

Dušan Merc

Pes

Dopoldne je bil na vaškem pokopališču. Ko so njegovi šli, je prenehalo deževati. Šel pogledat na grobove svoje vasi. Samo za nekaj ur, mogoče za tri, je prenehalo deževati. In v ljudeh na pokopališču je bilo zaznati nek optimizem, ko so urejali te male parcele. Dobro vzdušje je nastalo. Večinoma so bili sami znani priimki, ki se jih je spominjal vse svoje življenje. Tudi sorodniki. Zrak je bil prijeten. Mogoče bo lepa pozna jesen. Prihajali so in odhajali, kakor romarji po grobovih, obišejo vse, obletajo vse in potem gredo domov.

Na grobu svojih starih staršev in staršev ni zdržal dolgo. Njegova sestra je vse uredila. On ni prižgal niti svečke. Zakaj pa bi. Ko se je vračal, je gledal v tla, ni mu bilo, da bi se srečal s komerkoli, da bi samo z naklonom glave pozdravil. Lep jesenski trenutek. Vlažen, pobarvan od sonca, je imel zase.

Kmečka hiša je bila prazna. Samotna. Zunaj je bil pes. Sama sta bila. V resnici je bil on sam s psom. Pes je zunaj. Pes ni v hiši. Nikoli ni bil v hiši. Nikoli ni bil spuščen z dolge verige. Tam je. On skrbi zanj, on mu daje jesti in čisti za njim. Vsak dan, vsak večer.

Drugače je deževalo že štiri dni zapored. Ampak to ni bilo bistveno. In sedaj je spet začelo deževati. Samo kar je bil na pokopališču, je posijalo sonce. Čudno.

Na začetku se samote ni zavedal, potem pa. Vedno bolj. Dolgo že ni bil sam v hiši. Ne pomni, kako dolgo. Bilo bi povsem možno, da si gre po kozarec in da prižge televizor in nekaj popije. Ali to ne bi bilo, da začne piti? In potem gre spat, ne da bi koga čakal. Samo sebi se je zavezal, da bo zmanjšal pitje. Nikomur ni odgovoren. Bodo že prišli. Napolnili bodo hišo s svojimi telesi in glasovi in odnosi. Povsod bodo. Ljudje, njegovi ljudje, njegovi najbližji. Smešno. Nihče ni dovolj blizu.

Vsi predmeti njegove hiše, koliko je res njegova, so bili kar naenkrat z njim. Ovedel se je njihovega bivanja v tej hiši. Ker je bil sam, so postali prisotni. In postali so zoprni, ker so sploh bili. Niso mu bili ljubi. Pa bi mu morali biti? Spominjali bi ga na neke zgodbe, na neke čase. Ni jih hotel gledati. Obtoževali so sedanji čas. Saj, bivali so od nekdanj po omarah, stenskih opažih, kuhinjski kredenci, na stenah, v kotih, ob zidu. Omare in omare in postelje in vaze in skodelice in svečniki in krožniki in ... niti s pogledom ni hotel pobožati vseh teh predmetov. Izogibal se jim je, njim, zgodbam, nemim pripovedim. Bal se jih je. Toliko let jih ni jemal v mar, sedaj pa so se začeli pojavljati. Ti predmeti. Kakor namenoma je pozabil na njihov izvor, kdaj so bili kupljeni, kdo jih je prinesel, zakaj pravzaprav so. In tudi čigavi so. So od otrok, od žene, od njegovih staršev? Kateri so njegovi? Kaj to pomeni, da so njegovi? Da stojijo tam, da bivajo tam in so njegovi? Karkoli lahko vzame v roko, vse je tam. In ni njegovo. Nič ni njegovo. Samo je.

Te dni je prihajal domov trezen. Povsem trezen. Naravnost iz službe domov. Ni se več ustavljal s kolegi, da bi se še malo zadržal. Tako se je odločil. Že drugič. Pred kakšnima dvema letoma se je že odločil, da bo tako. Nekaj sta imela z ženo in se je odločil, da bo tako. Tako, da ne bo hodil okoli, da bo prihajal trezen. In je. In je pomagalo. Tisto nekaj, tudi na tisto nekaj ni hotel pomisliti, je izginilo. Tokrat ni bilo nič, tokrat je bil on sam. Samo zase, da ne bo več šel nikamor, da bi kaj popili, na pijačo, kakor so rekli. Zoprni je že ta stavek, na pijačo. Tudi kolegi so postali tuji. Kaj ima on z njimi? Kdo so, da bi z njimi hodil na kozarček? Kdo so? Govorijo in govori in potem gredo domov. To je vse. Tokrat se je odločil samo zase.

In popoldnevi so se vlekli, bili so dolgi. Biti trezen ni bilo boleče, bilo je duhamorno. Zoprno. Ni bil pijanec, sploh ne. Sklenil je samo, da ne bo več toliko pil. Bolj poredko, ne vsak dan nekaj. Nikoli več pa veliko. Telo ga je bolelo. Celo telo. Da bi ne kadil, ni zmogel. To bi bilo prehudo. Vse te dneve je čutil, kako mu manjka to, da bi kaj spil, da bi se podredil telesu.

Če bi šel z njimi, bi cel dan gotovo po malem pil. Povsod se pije, ne? Niti ne opaziš. In v tem dežju in mrazu, ki vedno bolj tišči v pokrajino, se zdi, da je potrebno. In ta temačnost, ki je vedno trdovratnejša.

Vsako leto so šli na grobove. Nikoli ni čakal na duhovnike, ki so prihajali med ljudi in jim dajali nekakšno tolažbo. Tolažbo? Kaj naj bi bilo to na teh mestih, kjer v geometrijskem redu ležijo mrličiči, drugega kot tolažba, češ, saj so samo trupla. Ali kaj? Duš ni več. Duše so preseljene. Nasmehnil se je tej domislici. Duš tam ni. Prišli so iz cerkve, zvonovi so se oglasili, peli so in potem je bila maša kar na prostem, on pa se je vedno umaknil. Ni mu bilo, da bi bil z vsemi živimi nad vsemi mrtvimi pod njimi. Neposredno nad njimi. On je počakal v gostilni ob župnišču. Ni bil sam in vedel je, kaj čutijo drugi. Enako.

Vsako leto je s tesnobo pričakoval ta dan. Otroci so se mu zdeli sitni, tečni. Vedno so hodili tja v Zasavje k njenim grobovom. Tokrat ni šel. Tokrat je ostal sam s svojimi mrtvimi.

Ni se počutil krivega, ker tokrat ni šel z njimi. Sama je šla z vsemi tremi otroki. Teh obredov je bil sit. Končno enkrat v življenju, prvič, da ni šel. Ta dan je bil vedno dan nekakšne polžalosti, turobnosti, polpobožnosti. Vse je bilo usmerjeno k mrtvim.

Pol nočnega neba, ki se je že tako zgodaj popoldne spustilo nad vse, je zakrivalo naselje blokov, ki so jih postavili čisto blizu. Blizu njegove domačije. Mesto je prišlo sem pred kakimi petnajstimi leti. Pozno popoldan se je sonce poleti in jeseni upiralo v stekla nešteti oken, da se je naselje videlo kakor stekleno satovje, ki žari v prazno. Ampak od sredine oktobra do sredine aprila tudi tega pogleda ni bilo. Niti tega. Med tem časom so gledala proti njihovi hiši samo okna, ki so se začela osvetljevati v nekem logičnem in naključnem zaporedju, ki so potem sčasoma, proti sredini noči, po enaki logiki, ugašala. Ne vsa, nekatera so ostala.

Večkrat se je prebudil ponoči, slišalo se je mesto čisto blizu, videla se je rumena svetloba, kakor stalno žareče železo v kurišču kovačije. Vedno bolj nasilno, vedno bolj blizu, vedno večje je bilo, vedno močnejše. Ljudje v tistih ogromnih blokih živijo svoj čas in ne vedo, da so luči njihovih kuhinj, kopalnic, sob, spalnic kakor zlobne bolščee oči stoglave pošasti, ki leži tam na poljih in ga opazuje.

Dan se je krajšal. Obupno je bilo ob koncu oktobra. November je bil najbolj boleč, uničujoč. Potem, decembra je že neko upanje. November pa se začne z mrtvimi, začne se z vernimi dušami, z dnevom mrtvih. Kdo so vse že to, ti mrtvi?

Sedaj je bilo polje in odprto obzorje samo še proti Savi in proti hribom v daljavi. To je bil edini pogled, ki je ostal svoboden, brez ovir.

Ko so jim začeli pozidavati njive in travnike, je po svoje to občutil kot olajšanje. Od te ostale zemlje in dela na polju se ni dalo dobro živeti. In so opustili vse, ko sta starša odšla, ko so ju odpeljali k Sv. Križu. Potem je bilo konec s kmetijo. On je tudi ni potreboval. In tudi, dokler je bilo videti, da bodo obdelovali zemljo, dokler se je še trudil ob službi, ni bilo nobene ženske blizu. Potem je bilo lažje. Pojavljati so se začele. Postal je zanimiv. Potem se je dalo dobiti žensko. Ni imela nikakršne zveze s kmetijo, zemljo, nič. Samo računovodkinja v nekem podjetju. Njeni so bili nekje iz Zasavja. Nikoli ni bil tam. Kaj naj bi tam. Pol delavsko poreklo. Ostala je samo pritlična hiša z gospodarskim poslopjem nasproti in nekaj vrta in njiva dol do Save in nekje daleč stran manj kot hektar gozda. To je bilo dovolj in dalo se je vzdrževati. Brez dela na polju si zanimiv.

Sedaj pa se je vlekla tudi ta služba. Kakor sladkoba, ki gre za zobe, se je vlekla. Litostroj, na drugi strani teh velikih travnikov in njiv.

Kmetija, ki je bila močna in zdrava in je imela svoj pomen v vasi, je izginila. Tudi vasi ni bilo več, postala je poseljeno pritlikavo mesto. Vse je požrlo to mesto. In ti ljudje po teh velikih silosih ne bi več kupovali ne mleka ne zelenjave ne mesa. Oni gredo in to dobijo tam nekje. Kakor on in njegova družina.

In od vseh živali je ostal samo pes. Ta pes. Nihče več ga ni klical po imenu. Kakor da ni član njihove družine. Otroci so se že davno nehali igrati z njim.

Tudi, če je pomahal z repom, ko so prišli iz šole, se jim je zdelo to verjetno neumno, nepotrebno. Mogoče niso opazili, da se jih je malo, čisto malo razveselil. Velik močan mešanec, sive in rjave dlake, nič uglednega nič mestnega nič plemenitega. Bil je pri hiši že dolgo, mogoče še v časih, ko sta bila v hiši še stari oče in stara mati. Niso imeli več ne krav ne konjev in ne kokoši. Ni bilo potrebe. Stal je večino dneva, zdelo se je, da je zelo star in utrujen, v senci ali pa ležal pred vrati zapuščenega hleva. In tam se je našlo vse, kar so nekoč ljudje potrebovali za preživljanje. Ostalo je tam, nemo, samotno. Verige, lestve, cepini, motike, lopate, krampi, sekire, vile, grablje, komati za konje. Vse je bilo tam nekje. Pospravljeno v hlevu, ali pa je obležalo ali ostalo obešeno, kakor da bo nekdo to potreboval mogoče jutri ali celo naslednjo uro. Globoko v prostoru je bil celo plug. Vse neuporabno, nepotrebno. Izdelki nekih davnih spretnih rok, nekdanj tako potrebni za preživetje. Sedaj pa nič, samo mrtvi predmeti. Bili so samoumevni. Tudi on se jih ni več dotaknil, niti s pogledom. Na njih se je nabral prah in poseben siv mah. In pes. Osamljeno je zalajal včasih. Mogoče v luno, mogoče na svoje sanje. Te deževne dni je lajal več kakor običajno. Oživel je nekako. Ali pa ga on bolje sliši.

Ni zdržal doma. Ven, ven je treba iti. Samo tri hiše naprej, samo do gostilne. V bistvu mračna hiša, spremenjena, tuja hiša. Že zdavnaj je bilo konec časov, ko je bila to vaška gostilna, ko so na dvorišču vaščani balinali, ko so se vsi poznali, ko se je razpravljalo in politiziralo, ko so divji kostanji dajali senco. Sedaj je bila ograjena z betonskimi stebrički, tuja, vsa okovana z avtomobili. In v resnici prazna.

Spremenila se je. Nekoč temelj vaškega ponosa njegove družine, starih staršev, tudi temelj blaginje, sedaj pa je postala last njegovega daljnega sorodnika. Vanjo so začeli prihajati ljudje iz blokov in stolpnic, domačini so se izgubili. Izgubljen je bil tudi mir vasi. Govorica prišlekov je bila tuja, njihove zahteve so gostilno spremenile v navadno beznico, ceneno pivnico, kjer so za pultom ure in ure postavali neznanzi iz naselja.

Stopil je v točilnico. Vse je bilo tuje. In nihče ga ni poznal. Vedel je, da bo tako. In bilo je dobro, da je bilo tako. Njega, domačega človeka, v gostilni njihove družine? Kuhinja je bila mrzla, kakor doma. Ob takšnem dnevu niso kuhali. Tudi sicer niso več kuhali, samo še dopoldanske malice. Nobenega smisla ni imela ta gostilna.

Stal je za pultom. Nad njim je bila televizija, nema. Kazala je nek šport. In še neki moški je bil za pultom. Tudi njega televizija ni zanimala. Ni mu bilo do pogovora. Po pogovoru s tujci si še bolj osamljen. Nič. Mlada, še ne polnoletna natararica, s podprtimi prsmi, drugače pa suhotna, slabotna, nedorasla, pre zgodaj postarana. Konjak. Gledal je temno rjavo, oljno rjavo tekočino. Poznal je okus. Plačal je vnaprej. Natararica je pričakovala vsaj malo drobiža, videlo se je, kako vrača denar. Pa ji ni pustil. Ne more nasesti na njene prsi in na dolge rdeče lakirane, krempljaste nohte. In na nekakšen zapeljiv pogled. Pomislil je, da ne, to pa ne, to je tako ne do konca raslo telo, mala spaka, ki

dviguje konico jezika proti zgornji ustnici. Samo za malo drobiža to dela. Čuti jo. Ne, ne bo ji pustil.

Gledal je konjak pred seboj. In se odločil. Ni ga spil. Dokončno ne. Ko je stopil ven na dež, se je dobro počutil, ker ni podlegel. Naj ga spije smrklja. Takšna je usoda nekaterih žensk. Prehitro odraslih žensk. Naj ga spije ona.

Ozrl se je po cesti. Če so že doma, dvomi, da so že doma, potem bo moral malo zaživeti z njimi. Ampak mu ni, on bi bil še sam.

Nikogar ni bilo. Samo pes se je betežno in starikavo primaknil k njemu. Na hitro ga je popraskal za ušesi, in šel v hišo. Pustil ga je zunaj. Kakor vedno. Čeprav je pomislil, da bi ga pripeljal noter. Zazdelo se mu je, ko je zaprl vrata za seboj, da je pes samo nem, drugače pa natančno ve, ker je priča njegovemu življenju, vsemu v hiši, zakaj ne. Prišel je k njemu, kakor da ga hoče potolažiti, kakor vem, sama sva. Vse je prazno, izpraznjeno, midva pa sva sama.

Jasno je, da ne more govoriti, kakor ne more govoriti on. In ne more misliti. Kakor ne more misliti on. In ne more ga vzeti k sebi. Niti sedaj ne. Nikoli še ni bil v hiši. In ves moker in smrdeč in blaten? Ne, ne more ga vzeti v hišo.

Oddahnil pa si je, ker še ni bilo nikogar. Začel se je dobro počutiti, ker jih še ni bilo. Zgoraj je v svoji delovni sobi, kako dolgo že to ni bila več delovna soba, pač pa soba kar tako, stopil k pisalni mizi. Vse v redu, vse sterilno. Zatopil se je v zemljevid na zidu. Odkar ima ženo in družino, je bilo vse samo okras. Tudi ta zemljevid. Nič ni bilo več resno. Tudi knjige na policah so postale samo dekoracija. Ni mu bilo, da bi se česarkoli dotaknil. To so bile knjige še iz njegovih študijskih časov. Veliko jih je bilo. Nekako si ni odpustil, da ni vzel psa noter, pa bi bilo, kakor bi pač bilo. V kuhinji bi ga imel. Zakaj pa ne? Če vse posvinja? Kaj bi rekla žena? Kaj pa naj bi rekla?

Potem je od spodaj zaslišal, da so prišli. Pravzaprav je najprej slišal psa, ki se je zganil, slišal je verigo, in ki je pred njim slišal zvok domačega avta in ga prepoznal. Potem so res prišli. Avtomobilska vrata so loputala. Zoprno je bilo, da so že prišli. Zdelo se mu je, da so tujci. Tudi otroci.

Ko je prišla, se ga je na rahlo dotaknila. Po ničemer ni dišala. Niti po cipresah. Čuden dotik. Vedel je, da je bila spet v mlinu svojih sorodnikov. Tašča je spet kurila ognje.

Otroci so hoteli še jesti. Povsem stvar razvade. Vedno, ko pridejo domov, jedo. Ona takoj za štedilnik in nekaj pripravi. Nič ne nerga. Govori in govori. Zunaj sliši dež in psa, ki se je premaknil pod streho. Ona govori. Pozna ura je že, otroci bi morali takoj spat. Umit in spat. Ona pa govori. In on posluša najmlajšega, ki je posebno razvajen, posebno tečen. Seveda. Zaspan je. Otroci so prižgali televizor, sama turobnost in cerkvenost. Žena neprestano govori. Še poročilo o sorodnikih. Nič ne bo povedala o prijateljih iz domačega kraja. Seveda ne.

Neko govorjenje. O ničemer. Kdo je vse bil na grobu, koga vse srečaš tam. Niti tako je ni hotel poslušati. Dobro, naj je bilo kakorkoli, njemu naj da mir s tem. Otroci so imeli spet vojno med sabo, sliši se jih, vpijejo in se derejo, ne dajo miru. Ona postaja živčna, dovolj jih ima cel dan. Nedvomno. Ali se ni

molilo na ta praznik? Če je to cerkven praznik? Mogoče pa je bilo prav tako, da se ni razgrajalo in da so se pomirili? Ni se mogel spomniti, kaj so molili, spomnil se je samo, da so se pomirili. Sedaj pa to govorjenje in televizor in prepir otrok.

Pogledal je skozi okno spalnice. Že dolgo enak pogled. Blizu, preblizu ti ogromni bloki, polni ljudi. Luči in bivanje. Silhueta ogromnih stavb, kulis, ki zasenčijo tudi pogled na sonce in mesec. Vse. In on živi v tej majhni drobceni pritlični hiši. Malo je bilo luči po blokkih. Bile so nekako različne. Vedel je, da imajo neonsko svetlobo v kuhinjah, v spalnicah je bolj rumena in nežna, iz dnevnih sob prihaja utripajoča divja svetloba televizije, ki se menja iz trenutka v trenutek. Kaj ljudje v teh blokkih vedo o tej vasi, v katero so se vselili? Nič. Prišli so od nekod in sedaj so doma tukaj. Ni jim zameril.

Obrnil se je. Žena je bila še v kopalnici. Otroci so utihnili pred več kot pol ure. Pospali so. Sedaj sta sama. Upal je, da se prazno govorjenje iz kuhinje ne bo nadaljevalo. Niti ne njena poročanja. Pomislil je na tišino, ko jih ni bilo. In na moč, da ni nič popil. Sedaj pa je že vprašanje. No, samo, da se ne bi nadaljevalo. Ga ne zanima, kdo je bil in koga ni bilo na pokopališče, ne kdo je s kom na novo v sporu, kaj so si zamerili njeni sorodniki med seboj. On ni del njihove družine. In da ne bo očitkov, da je slabe volje. Zakaj pa ne bi bil? Pa saj ni slabe volje. Ni mu samo, da bi se pogovarjal. Rad bi malo samote.

Otroci so spali. Njihovo okno je bilo na tisto ravnico do Save, kjer še ni bilo pozidano. In malo na levi, če si se potrudil, se je videla domača cerkev in pokopališče, ki je nocoj žarelo posebno toplo, rumeno, živo od vseh sveč, ki so jih ljudje prinesli čez dan. Lepo. Na nek poseben način lepo.

Njuna spalnica je bila na sprednjo stran hiše. Legel je v posteljo, preden je prišla iz kopalnice. Celo z ležišča je videl zgornji dve nadstropji velikanskih blokov. Tega ni opazil nikoli. Malo je luna zadaj dajala svetlobe. Tudi to se je zasenčilo. Drugače pa se je vse pomirilo. Tudi vas, ta stari mali, pritlikavi del mesta, ki je bil kakor korenine pri tleh, in v tleh, nasproti ogromnim posušenim deblom, se je pomiril.

Legla je ob njega, vendar se ga ni dotikala. Vedno sta bila pokrita s skupno odejo. To jima je ostalo od začetka njunega razmerja. Po celem dnevu, po vseh težavah čez dan sta se dotaknila drug drugega in morala sta čutiti telo drugega, njegovo živost ali umirjenost. Tudi če sta na začetku ležala tako, da se nista dotikala, se je potem moralo nekako zgoditi. In ju je pomirilo.

Tudi tokrat je legla tako, da se ga ni dotikala. Vedel je, da mu zameri, ker je mrk, ker mu ni do pogovora, ker ni pokazal zanimanja za dogajanje na pokopališču in ker ga ne zanimajo zadeve njene družine. Niti ni odgovoril, kaj je počel. Ni rekel nič. To je bilo še doli v kuhinji.

Oba sta vedela, da sta budna. Ni bilo pogosto tako. Ponavadi je en ali drug stegnil roko, se dotaknil zakonca in pomiritev se je začela. Tokrat pa je trajalo in trajalo. On ni hotel spregovoriti, tudi ona ne. Čutil je njeno jezo. Vedno, ob normalnih dnevih sta ležala gola. Če je bilo kaj narobe, je en ali drug legel

oblečen. In se je potem slekel. V znak sprave. Tokrat je bil on oblečen. Imel je samo dnevno srajco. Kadar se je slabo počutil, se ni umil, niti zob ne, pač pa je legel v spodnjem perilu in v srajci, ki jo je imel čez dan. Nikoli mu zaradi tega ni nič rekla. To je cenil. Vedela je, da mu ni dobro. Ona je imela za takšne primere spalno srajco. Če pa je bil dan lep, če ni bilo ničesar med njima, potem sta legala oba gola.

Ni vedel, koliko časa sta ležala v tišini. Tudi mesto je utihnilo. Tisti stalni šum se je znižal na tako neznatno jakost, da v spalnico ni prodrli. Zunaj bi se mogoče slišalo tisto stalno brnenje, kakor se je vedno videl tisti svetel gobast obok od vseh luči. Razmišljal je, ali se bo ali se ne bo prikazal mesec izza blokov. Čakal je nanj.

V resnici je šlo vse nekam drugače, kot bi moralo iti. Ni bilo več trdne navezanosti med njima. In zdržati bo potrebno še precej let. Otroci še niso za samostojno pot. In tudi, kaj pa naj bi?

Ni se mogel več sprizajzniti z njo. Iskal je vzrok za to. Postajala je tuja v njem. Vsakodnevna misel na drugo žensko? To si je očitil. Ni bilo dobro, da je mislil na to drugo žensko. Čeprav ni imel nič z njo. Čisto nič. Kaj je to čisto nič, če pa misli nanjo? Ne, ampak tiste druge ženske ni. Ni je. Čeprav ga preganja. Upal je, da v službi ni nihče opazil, da misli nanjo. Se to vidi? Ne, to se vendar ne vidi. Ampak, ljudje vedo. Oni vedo. In dokler žena ni legla k njemu, ni pomislil na drugo žensko. Cel dan ne. Torej? Torej je ni. Ali pa je.

Nenadoma se je spodaj, ne da bi prej zarožljala veriga, oglasil pes. Začel je prav potihno zavijati. Že več let se ni oglasil tako po volčje. Mogoče je tudi on čakal luno, da pride izza velikih blokov. V čisto tišino noči in tišino med njima se je oglasil. Bilo je žalostno zavijanje. Bila je prošnja.

Nenadoma je rekla: "Pojdi dol in ga utišaj, vedno se oglasi, ko je najmanj treba!" Ostal je tiho. Žival ne ve, kdaj ni treba, da bi se oglasila.

Potem je dodala: "Štiri dni že bevška. Kot da smo na kmetih."

To je razumel kot žalitev. Čudno, zakaj to sovraštvo do psa? Štiri dni že bevška? Odkar dežuje, ne more spati zaradi tega psa. Umazano, blatno ščene, res. Umazan je in blaten. Vendar je velik pes. Pes, kot so ga imeli otroci, ko so bili še majhni.

Brez besed je vstal, se počasi oblekel, prav počasi.

"Ne razumem, zakaj se vedno oglašča. Sita sem tega!"

Hlad v sobi je bil novembrski. Potegnil si je pulover čez glavo, navlekel si je hlače. Počasi. Kakor bi čakal, da bo še kaj rekla, kar bi ga ustavilo. Vendar si je lahko samo v spominu obnavljal njene zadnje besede. Ni je hotel videti. Zunaj je bilo prijetno ozračje. Pes ga ni niti pogledal, niti se ni premaknil. Stal je tam in žalostno, zelo otožno zavijal. Kakor bi zavijal iz neke notranje, neutolažljive bolečine. Ali zaradi osamljenosti.

Ni ga ogovoril, popraskal ga je po glavi. Pes se je ulegel. Vedel je, da mu je težko, da je neka osamljenost v njem. Že je zaprl vrata za seboj, ko se je pes spet oglasil. Stopil je spet ven, zdelo se je, da mora luna zdaj zdaj priti izza

velikih blokov. Bili so osvetljeni od zadaj, kakor velika, ogromna ladja so bili, ki se približuje.

Pes je tulil naprej. Brez razmišljanja je v temi poiskal kramp, kakor za vse stvari, je vedel, da so tam nekje, se mu približal in ga z enim samim dobro merjenim udarcem zadel v sredino velike lobanje. Veliko telo psa se je sesedlo. Niti glasu ni oddalo od sebe. Kakor da bi bilo hvaležno. Niti tožbe, samo konec, dobrodejen konec. Slišalo se je, kako je počila lobanjska kost. Drugega nič. Mirno je odložil okrvavljeno orodje.

Vrnil se je v hišo. Pogledal je v sobo otrok. Mirno so spali. Žena seveda še ni spala. Mogoče je bila zadovoljna, ker je pes utihnil. Slekkel se je do golega in legel k njej. Samo čakal je, da se ga bo dotaknila.